Kur´ân ve ilim

Ömer Bey: “Bir âyette, ‘Yaş ve kuru ne varsa Kur’ân’da yazılıdır’ denmekte. Peki, bizim hayatımızdan tutun da Kıyamet Günü’ne kadar olacak olaylar yazılı mıdır? Yazılıysa niye göremiyoruz?”

1- Âyette, Kur’ân değil, Kitab-ı Mübîn kavramı geçiyor. Bu durumda âyet; “Yaş ve kuru ne varsa Kitâb-ı Mübinde yazılıdır”1 şeklindedir. Kitab-ı Mübîn tabiri, Kur’ân olarak yorumlanmakla beraber, başka mânâlara da delâlet ediyor.

2- Bedîüzzaman Hazretlerine göre Kitab-ı Mübîn; Allah’ın Kelâm sıfatına göre bakacak olursak Arş-ı Azamdan gelen Kur’ân-ı Hakîm; Allah’ın Kudret sıfatına göre bakacak olursak da bu büyük kâinat kitabıdır. Çünkü Cenâb-ı Hakk’ın Kelâm sıfatının tecellisi Kur’ân-ı Hakîm; Kudret sıfatının tecellisi de bu şehâdet ve gayb âlemi dediğimiz kâinattır.2 Bedîüzzaman’ın tarifine göre Kur’ân, bu büyük kâinat kitabının tercümanı ve müfessiridir.3

3- Vakıa; Kitab-ı Mübin’i Kur’ân olarak yorumladığımızda da, Üstad Bedîüzzaman Hazretlerine göre yaş ve kuru her şey Kur’ân’ın içinde vardır. Fakat herkes her şeyi içinde göremez. Çünkü her şeyin Kur’ân’da bulunma derecesi farklıdır. Bazen çekirdekleri, bazen nüveleri, bazen icmalleri, bazen düsturları, bazen alâmetleri; ya açık açık, yâ sadece bir işâretle, ya remiz ile, ya kapalı bir biçimde, ya ihtar tarzında; ihtiyaca göre, makamının ağırlığı derecesinde ve Kur’ân’ın maksadına uygun biçimde bulunur. Meselâ Kur’ân uçak, elektrik, tren, telefon, telgraf, radyo ve televizyon gibi teknolojik gelişmelerden, ya daha gelişmiş benzerlerini gösteren Peygamber mu’cizeleri yoluyla, ya da kapalı birer remiz veya işaret yoluyla bahseder.4 Bu işaret ve remizleri ise şüphesiz herkes değil, ehil olan âlimler çözerler.

***

Zeynep Hanım: “İlim Çin’de de olsa alınız” Hadisi sahih midir? Sahih ise kaynağını belirterek kısaca

açıklar mısınız?”

Bu hadis-i şerif, sahih kaynaklarda yer alan bir hadistir. Uyanık olarak Peygamber Efendimiz (asm) ile yetmiş defa görüşen ve ulaştığı hadislerin doğruluğunu bizzat ilk ağızdan tesbit eden Büyük İslâm Âlimi Celâleddin Suyutî bu hadisi kitabına almıştır.

Hadisin tamamı şöyledir: Hazret-i Enes (ra) rivayet etmiştir: Peygamber Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: “Çin’de de olsa ilmi arayınız. Çünkü ilim öğrenmek her Müslümana farzdır. Melekler, yaptıkları işten hoşlandıkları ilim talebeleri için kanatlarını yere sererler.”5

Bu hadis-i şeriften şu hükümleri ve sonuçları çıkarmamız mümkündür:

1- İlim cihanşümuldur (evrenseldir). Faydalı bilgi belli bir kavmin malı değildir ve her yerde bulunabilir. Başka bir ifadeyle, doğru bilginin milliyeti yoktur. İnsan doğru bilgiyi Çin’de de olsa aramalı ve onu her nerede bulursa almalıdır.

2- Allah, faydalı bilgiyi isteyene verir. Müslüman olup olmaması fark etmeksizin; isteyen, yoluna baş koyan, uğrunda çalışan ve istidat lisanıyla duâ eden herkes faydalı bilgiye ulaşma hususunda Allah’tan yardım görebilir, Allah’ın yardımıyla faydalı bilgi elde edebilir. Kim bu uğurda istidat lisanını konuşturur ve Allah’tan isterse, Allah ona verir. Nitekim Üstad Bedîüzzaman Hazretleri, şu yer yüzüne hâkim olan insanlık saltanatının, teknolojinin ve ulaşılan medeniyetin, Kârun gibi gururlanarak ve üzerinde boğuşularak elde edilmediğini; bütün bu medeniyetin aczi ve zaafı için insanlığın emrine verilen maddeye ait bilgilerin ürünü olduğunu; bu bilgilere ulaşmak için kendisine Allah tarafından yardım edildiğini, doğru ve faydalı bilgi öğrenme kapıları açıldığını ve bizzat aklı ve bilinci yaratan Allah tarafından doğru bilginin insana ilham edildiğini kaydeder.6

3- Allah, insanoğlunu doğru bilgiyi öğrenme yetkisi ve donanımı ile donatmıştır. Yeryüzüne halife oluşunun bir alâmeti budur. Müslüman olup olmaması ayrı bir meseledir. Şüphesiz Müslüman doğru bilgiye daha çok koşmalıdır. Fakat günümüzde maddeye ait doğru bilgiler Müslüman olmayanların ellerindedir. Bunu teslim edelim. Çünkü onlar istiyorlar, onlar arıyorlar. İstidat lisanıyla onlar duâ ediyorlar. Allah da onlara veriyor.

Müslümanlara gelince… Ellerindeki dinde, doğru bilgiyi almakla ilgili sayısız emirler bulan Müslümanlar, bu konuda Müslüman olmayanlardan geri durumdadırlar. Bunun cezasını da geri kalmışlıkla ve ileri ülkelerin çantasını taşımakla çekiyorlar. Bu gün İslâm âleminin çektiği sıkıntıların başka bir sebebi yoktur.

Dün böyle değildi. Dün Müslümanlar medeniyetin, doğru bilginin ve gelişmenin üstadı idiler. Fakat bir zaman geldi ki, bilgi aramayı bıraktılar. Seleflerince aranmış ve ulaşılmış bilgileri de bilgi arayan batıya cömertçe ihsan ettiler. Batının Müslümanlardan bilgi almasında bir yanlışlık yoktu. Fakat Müslümanların bilgiye uzak düşmeleri, hiç olmazsa seleflerini takip etmemeleri büyük hata idi. İslâm âlemi bu durgunluğunu â€“tembellik demeye dilim varmıyor- hâlâ üzerinden atabilmiş değil. Bu gün hacımızın Mekke'den getirdiği namaz takkeleri Çin malı, tesbih sayaçları Japon malı…

4- Her Müslüman'a ilgi alanına giren ve istidadının kaldırdığı doğru bilgiyi öğrenmek farzdır. Öğrendiklerini insanlığa hizmet olarak sunmak da sünnettir.

5- Melekler, ilim talebelerine duâ ederler, onları tehlikelere karşı Allah'ın izni ve emriyle korurlar.

Dipnotlar:

1. En'am Sûresi: 59;

2. Sözler, s. 471;

3. İşârâtü'l-İ'câz, s. 15;

4. Sözler, s. 229;

5. Câmiü's-Sağîr, 1/310, H. No: 640;

6. Sözler, s. 296